



שש ערי מקלט תהיינה לכם
במדבר לה, יג.

גואל הדם הוא היצר הרע

בפ' מסעי מדובר אודות הציווי דערי מקלט - "שש ערי מקלט תהיינה לכם"^[11], "לנוס שמה כל מכה נפש בשגגה"^[12].

וביאור הענין בעבודת האדם: "מכה נפש" - קאי על כל ענין של עבירה, רחמנא ליצלן, שעל ידי זה "שופך דם האדם באדם"^[13], "כי זה לעומת זה עשה אלקים, אדם בליעל הוא היצר הרע נגד אדם דקדושה .. שפיכת דם וחיות אדם דקדושה באדם דקליפה"^[14], אף שאין זה אלא "בשגגה"^[15], ולא במזיד, חס ושלום.

והעצה לזה - "שש ערי מקלט תהיינה לכם .. לנוס שמה כל מכה נפש בשגגה", ענין של כפרה, ויתירה מזה - שכאשר גולה ל"ערי מקלט", "הוי גולה למקום תורה"^[16], "דברי תורה קולטין"^[17], נשללת מלכתחילה האפשרות, ד"מכה נפש", וניצל מ"גואל הדם". השטן ויצר הרע^[18].

ובפרטיות יותר - על פי מה שכתוב בהקדמה לספר החינוך שבפסוק זה נרמז הסימן לששה מצוות ש"חיובן תמידי לא יפסק מעל האדם אפילו רגע בכל ימיו", אמונת ה', יחודו, אהבתו ויראתו וכו', ש"סימנם שש ערי מקלט תהיינה לכם", דיש לומר הביאור בקשר ושייכות^[19] דסימן זה:

כתיב^[10] "כי יצר לב האדם רע מנעוריו", אשר, ענין זה הוא (לא רק בזמנים מיוחדים, אלא) באופן תמידי, "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום. שנאמר^[11] צופה רשע לצדיק גוי"^[12], וכתיב^[13] "לפתח חטאת רובץ", ואם ילך "בשרירות לבו" - מי יודע לאן עלול להתדרדר, רחמנא ליצלן. ולא עוד, אלא, שגם אם מצד טבע תולדתו הוא במעמד ומצב נעלה, הרי, אם לא יחנכוהו כדבעי, "חנוך לנער גוי גם כי יזקין לא יסור ממנה"^[14], עלול לירד ממדרגתו כו', ובלשון רבינו הזקן בספר התניא^[15] ש"נתחזק יותר (טבע הגוף ונפש הבהמית כו')

בהמשך הזמן שנשתמש בו הרבה באכילה ושתיה ושאר עניני עולם הזה, ואין צורך בראיות והוכחות מתניא, שהרי ידע איניש בנפשיה, כשיעשה "חשבון צדק" ממעמדו ומצבו לפני בר-מצוה ולאחר בר-מצוה כו', עד היום הזה.

ובמילא, כדי לינצל מ"גואל הדם", השטן ויצר הרע - צריך להיות העסק בעניני קדושה (לא רק בזמנים מיוחדים, על ידי מצוות שהזמן גרמא, אלא) באופן תמידי ממש^[16] (אפילו בזמנים שבהם פטור מלימוד התורה), על ידי ששה המצוות ש"חיובן תמידי לא יפסק מעל האדם אפילו רגע בכל ימיו" (נוסף לכך שקיומן הוא על ידי העסק בתורה, ב"דברים המעוררים האהבה והיראה", ש"יסודן היא האמונה הטהורה והנאמנה ביחודו ואחדותו יתברך"^[17] - פנימיות התורה, כפי שנתגלתה בתורת חסידות חב"ד, באופן של הבנה והשגה).

ויש להוסיף בביאור הרמז דמספר שש דוקא - כנגד ששת ימי המעשה, ועל דרך זה "שש שנים תזרע שדך", אשר, מצד ההתעסקות בעניני העולם, יש צורך בזהירות יתירה מענינים בלתי-רצויים על ידי העבודה ב"שש ערי מקלט תהיינה לכם", מה שאין כן ביום השבת (ועל דרך זה בשנת השמיטה), שאפילו בענינים הגשמיים, אכילה ושתיה, ואפילו שינה^[18], מקיים מצות עונג שבת - אין צורך (כל כך) ב"ערי מקלט" לינצל מ"גואל הדם"^[19].

קטע משיחת ש"פ מטו"מ, מבה"ח מנ"א, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשמ"ז ח"ד ע' 133.

- 1 במדבר לה, יג.
- ^[2] שם טו.
- ^[3] בראשית ט, ו.
- ^[4] לקו"ת במדבר יג, ג.
- ^[5] ולא עוד, אלא, שיתכן שנמצא בעיר מקלט עד שיתברר בכ"ד שפטור לגמרי (ראה רמב"ם הל' רוצח פ"ה ה"ז).
- ^[6] אבות פ"ד מ"ד.
- ^[7] מכות י"ד, א. וראה אוה"ת פרשתנו ע' איתיד ואילך.
- ^[8] ראה ילקוט ראובני שופטים (יט, ח בשם המדרש. ערכי הכינויים (לבעל סה"ד) ערך גואל הדם. וראה ב"ב טז, א.
- ^[9] כמובן ש"סימון" שנאמר ע"י גדול בישראל הוא (אינו מצד התאמת המספר בעלמא, דאי משום הא, הרי, ישנם ריבוי ענינים שהם כמספר שש (ראה ברייתא מעשה תורה אות ו'), אלא ודאי) בתכלית הדיוק מצד התאמת תוכן הענין.
- ^[10] בראשית ח, כא ובפרש"י. וראה זח"א קעט. ב: אקדים טענתי.
- ^[11] תהלים לז. לב.
- ^[12] סוכה נב. רע"ב. וש"נ.
- ^[13] בראשית ד, ז.
- ^[14] משלי כב, ו.
- ^[15] פיי"ג (ית. רע"ב).
- ^[16] ונוסף לזה: מכיון ש"אני נבראתי לשמש את קוני" (קידושין בסופה), צריך להיות השימוש לקונו בכל רגע ורגע שקיימת מציאותו בתור נברא. ולא רק בתור הכנה והכשרה (הכשר מצוה) לזמן מסויים שבו יצטרך לקיים מצוה, דא"כ, הרי במשך כל זמן ההכנה לקיום המצוה אינו מציאות אמיתית.
- ^[17] תניא חינוך קטן.
- ^[18] ראה בהנסמן בלקו"ש ח"י"ב ע' 254.
- ^[19] ובפרט שביום השבת "כל .. מארי דדינא.. ערקין ואתעברו מנה"(תפלת כוונא — זח"ב קלה, ב).

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמייה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה